

16.5.2002

Opetusministeriö
Vaasan yliopisto

VAASAN YLIOPISTON TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Vaasan yliopiston tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä opetusministeriölle että Vaasan yliopistolle. Tarkastuksen on suorittanut tarkastaja Timo Manninen ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se on kohdistunut Vaasan yliopiston tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskenta-toimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Yliopistojen saamia lahjoitusvaroja ja sponsorituloja on aikaisempina vuosina käsitelty talousarviokirjanpidon tilillä 670 ”Talousarvion ulkopuolinen rahoitus ja sillä rahoitetut menot”. Tarkastusviraston näkemyksen mukaan olisi yliopistojen sponsoritulot sekä yliopistojen vastuulla tapahtuvaan toimintaan saatujen lahjoitettujen varojen käyttö tullut budjetoida yliopistojen toimintamenomomentille. Opetusministeriö ei kuitenkaan esittänyt näitä eriä vuoden 2001 lisätalousarvioihin eikä myöskään vuoden 2002 talousarvioon. Valtiontabutta koskevien periaatteiden kannalta ei voida pitää asianmukaisena menettelyä, jossa yliopistojen toimintaan liittyviä säännönmukaisia tuloja ja menoja ei sisällytetä talousarvioon, vaan nettoutetaan budjetoimat-

tomina toimintamenomomentille. Budjetointikäytäntöä tulee näiltä osin viipymättä selkeyttää.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti lukuun ottamatta lahjoitusvarojen sekä niillä rahoitettujen menojen käsittelyä. Yliopiston talousarvion toteutumalaskelmaan sisältyy yhteensä noin 4,9 milj. markkaa tuloja ja niillä rahoitettuja menoja, joita ei ole sisällytetty talousarvioon.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritustietojen sekä kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu riskianalyysiin perustuen riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuloksellisuuden kuvauksen vaikuttavuustietojen osalta on arvioitu esitettyjen tietojen riittävyttä kokonaisuutena.

Tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suorit tiedot sekä kustannusvastaavuuslaskelmissa esitetyt tiedot ovat riittäviä. Esitettyjä vaikuttavuustietoja voidaan kokonaisuutena pitää riittävinä.

Esitettyjen tulosaluekohtaisten kustannustietojen ja taloudellisuutta kuvaavien tunnuslukujen suhteen on syytä huomauttaa, että laskelmiin on sisällytetty pääomakustannusten sijasta käyttöomaisuuden hankintamenot. Laskentakäytännöllä ei ole vaikutusta koko yliopistoa koskeviin tulosaluekohtaisiin laskelmiin, koska mainitut erät eivät laskentavuonna poikenneet olennaisesti toisistaan. Opetusministeriö on ohjeistanut laskentakäytännön muutoksen siten, että poistot sisältyvät tulosaluekohtaisiin laskelmiin vuonna 2002 koskevasta raportoinnista alkaen. Laskelmiin tulisi lisäksi sisällyttää vaihto- ja käyttöomaisuuden korot. Esitettyjä taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suorit tiedoja voidaan kuitenkin olennaisilta osin pitää luotettavina.

Kustannusvastaavuuslaskelmien esittämää kannattavuuskuvaa voidaan pitää luotettavana lukuun ottamatta sitä, että liiketaloudellista maksullista toimintaa koskevasta kustannusvastaavuuslaskelmasta, jossa tuotot ovat yhteensä 9,5 milj. mk, puuttuu vuokra- ja käyttökorvaustuottoja yhteensä 232 000 mk sekä niitä vastaavat kustannukset.

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevaa laskentatoimintaa voidaan pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna lukuun ottamatta laskentakäsittelyjä, jotka johtivat vuokra- ja käyttökorvaustuottojen ja niitä vastaavien kustannusten puuttumiseen kustannusvastaavuuslaskelmasta.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen sekä palkkahallinnon sisäisen valvonnan tarkastuksen yhteydessä.

Tarkastuksen yhteydessä on tullut esiin eräitä palkkatoimintojen sisäisen valvonnan puutteita, joiden osalta yliopisto on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta talousarvioon sisällyttämättömien lahjoitusvarojen sekä niillä rahoitettujen menojen käsittelyä toimintamäärärahan yhteydessä.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Tarkastaja

Timo Manninen

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Opetusministeriön kansliapäällikkö
Vaasan yliopiston rehtori
Vaasan yliopiston hallituksen jäsenet
Valtiokonttori